

BESLISSING OP BEZWAAR

432500-1511794

1. Deze beslissing op bezwaar gaat over de tariefdifferentiatie in de tarieven van de zelfstandig gevestigde psychiater (hierna: ZGP). Afhankelijk van de noodzaak van de inzet van een psychiater als regiebehandelaar kon op grond van deze tariefdifferentiatie voor het jaar 2022 en 2023 een hoger, dan wel lager tarief in rekening worden gebracht. Deze beslissing op bezwaar ziet op de tarieven voor het jaar 2023.
2. De Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (hierna: NVvP) was het niet eens met deze differentiatie en is tegen de tarieven 2022, waar deze tariefdifferentiatie voor het eerst is ingevoerd, opgekomen. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBb) heeft de NVvP gelijk gegeven. De tariefdifferentiatie werd onrechtmatig bevonden en het CBb heeft voor het jaar 2022 een eigen beslissing in de plaats van dit onderdeel van de tariefbeschikking 2022 gesteld.¹
3. De NZa heeft vervolgens, hangende bezwaar, met een wijzigingsbesluit de tariefbeschikking die gold voor het jaar 2023 in lijn gebracht met de uitspraak van het CBb.² De tariefdifferentiatie is daarmee ook voor het jaar 2023 ongedaan gemaakt.
4. De NVvP heeft op 2 augustus 2022, tegen de oorspronkelijke tariefbeschikking voor het jaar 2023³ bezwaar aangetekend en op 12 januari 2024 tegen het wijzigingsbesluit. Deze bezwaren zijn bij de NZa geregistreerd onder het zaaknummer 432500. Bij brief van 2 februari 2024 zijn de gronden van bezwaar aangevuld.
5. De NVvP verzoekt de NZa hierin de oorspronkelijke tariefbeschikking 2023 onrechtmatig te verklaren. Verder verzoekt de NVvP de NZa de schade van ZGP's, die als gevolg van de gedifferentieerde tarieven is geleden, volledig te vergoeden.
6. In onderling overleg is besloten af te zien van een hoorzitting. De NVvP heeft de NZa verzocht een beslissing op bezwaar te nemen.
7. De directeur Bedrijfsvoering en Bestuursondersteuning van de NZa is bevoegd om namens de NZa te besluiten op het bezwaarschrift. Op grond van artikel 6:19 Awb is het bezwaar tegen de Tariefbeschikking geestelijke gezondheidszorg en forensische zorg 2023 mede gericht tegen het wijzigingsbesluit van 4 december 2023. Het wijzigingsbesluit brengt de tariefbeschikking voor 2023 in lijn met de uitspraak van het CBb, zodat het bezwaar tegen het wijzigingsbesluit ongegrond is. De NZa laat het wijzigingsbesluit daarom ongewijzigd in stand.
8. Hieronder treft u de motivering van dit besluit aan.

¹ Uitspraak van het CBb van 19 september 2023, (ECLI:NL:CBB:2023:506).

² Wijzigingsbesluit WB/REG-2023-08 houdende wijziging van de beleidsregel prestaties en tarieven GGZ en FZ Geestelijke gezondheidszorg en forensische zorg - BR/REG-23139 en tariefbeschikkingen Geestelijke Gezondheidszorg en Forensische Zorg TB/REG-23625-02 t/m 04, over het jaar 2023, d.d. 4 december 2023.

³ Tariefbeschikking Geestelijke gezondheidszorg en forensische zorg, met het kenmerk TB/REG-23625-01, d.d. 14 juli 2022.

DE AANGEVOERDE BEZWAREN

9. De NVvP voert aan dat, hoewel de NZa met het wijzigingsbesluit de tariefdifferentiatie ongedaan heeft gemaakt, zij onverminderd belang heeft bij de inhoudelijke behandeling van haar bezwaren gericht tegen de oorspronkelijke tariefbeschikking, omdat de ZGP's schade hebben geleden ten gevolge van dit besluit. Ter onderbouwing van dit standpunt verwijst de NVvP naar twee uitspraken.⁴
10. De NVvP verzoekt de NZa om in lijn met de uitspraak van het CBb over de tarieven voor het jaar 2022 te oordelen dat de oorspronkelijke tariefbeschikking 2023 op het onderdeel tariefdifferentiatie in strijd was met het rechtszekerheids- en evenredigheidsbeginsel.
11. De schade die ZGP's als gevolg van dit besluit, hebben geleden, moet de NZa volgens de NVvP volledig vergoeden. De route, die de NZa heeft geschetst in het wijzigingsbesluit voorziet hier volgens de NVvP niet in. Ten eerste lijkt het wijzigingsbesluit in verband met een passage over reeds in rekening gebrachte tarieven niet op rechtsgevolg te zijn gericht. Ten tweede voorziet het besluit niet in een vergoeding van alle geleden schade, omdat ten eerste geen rekening is gehouden met bijvoorbeeld aanvullende administratiekosten en ten tweede de schadevergoeding afhankelijk is van medewerking van de zorgverzekeraars.

BEOORDELING VAN HET BEZWAAR

Oorspronkelijke tariefbeschikking 2023

12. Het CBb heeft geoordeeld dat de tariefdifferentiatie in het jaar 2022 onrechtmatig is, omdat deze in strijd is met het rechtszekerheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel, voor zover daarin een differentiatie is doorgevoerd in het psychiatertarief in de vrije vestiging (setting Ambulant kwaliteitsstatuut sectie II).
13. Het CBb heeft daarbij een eigen beslissing voor de tariefbeschikking 2022 in de plaats gesteld en bepaald dat het reguliere psychiatertarief voor alle prestaties van psychiaters in de tariefbeschikking geldt.
14. Aangezien in de tariefbeschikking van het jaar 2023 dezelfde bepaling over de tariefdifferentiatie was opgenomen, heeft de NZa ook de tariefbeschikking 2023 op dat punt gewijzigd en in lijn gebracht met de uitspraak van het CBb.
15. Met het bestreden wijzigingsbesluit 2023 heeft de NZa de prestaties "arts-specialist, psychiater niet noodzakelijk" en "arts -specialist, psychiater noodzakelijk" met terugwerkende kracht vervangen door de prestaties "arts-specialist". Het daarbij behorende tarief werd het tarief dat eerder gold voor de prestaties "arts-specialist, psychiater noodzakelijk", zodat het rechtsgevolg van het wijzigingsbesluit is dat voor 2023 alleen de prestaties arts-specialist rechtsgeldig kunnen worden gedeclareerd.

⁴ CBb 24 juli 2013, ECLI:NL:CBB:2013:85, r.o. 3; CBb 1 maart 2017, ECLI:NL:CBB:2017:74, r.o. 3.

16. Tevens heeft de NZa in de toelichting bij het wijzigingsbesluit beschreven dat voor reeds in rekening gebrachte tarieven geldt dat alleen het (hogere) "psychiater noodzakelijk tarief" het rechtsgeldig maximumtarief is, maar dat het wijzigingsbesluit de door partijen reeds gemaakte afspraken over de in rekening te brengen en te vergoeden tarieven 2023 onverlet laat. De NZa heeft aldus willen voorkomen dat eerder gedane declaraties in 2023 als onrechtmatig zouden worden aangemerkt en in de declaratiesystemen afgekeurd zouden worden. Dit laat onverlet dat het besluit de mogelijkheid biedt om binnen het kader van het door het wijzigingsbesluit aangepaste maximumtarief voor 2023, nieuwe tariefafspraken te maken.

Tussenconclusie

17. De NZa komt, gelet op het voorgaande tot de conclusie dat zij de tariefbeschikking die gold in 2023 op juiste gronden heeft gewijzigd, omdat de bepaling over de tariefdifferentiatie door het CBb als onrechtmatig is beoordeeld.

Schade

18. In zijn uitspraak van 19 september 2023 heeft het CBb aangegeven dat ter zitting naar voren is gebracht dat psychiaters als gevolg van de onrechtmatige tariefbeschikking overeenkomsten hebben moeten sluiten met zorgverzekeraars en genoeg hebben moeten nemen met te lage tarieven. Het CBb overwoog naar aanleiding daarvan dat voor zover psychiaters financieel zijn benadeeld en aanspraak maken op vergoeding, het op de weg van de NZa ligt om een manier te vinden waarop deze schade wordt vergoed. Het CBb geeft aan dat dit bijvoorbeeld zou kunnen door het opstellen van een regeling om schade die door individuele zelfstandig gevestigde psychiaters is geleden als gevolg van de onrechtmatige tariefbeschikkingen, te vergoeden.
19. Hoewel de NZa vooralsnog geen aanwijzingen heeft dat zorgverzekeraars en psychiaters zich beperkt hebben gevoeld door de tariefbeschikking van de NZa, omdat zij hogere tarieven hadden willen afspreken dan waartoe de maximumtarieven gelegenheid boden, biedt het bestreden wijzigingsbesluit de psychiaters en de zorgverzekeraars de ruimte om alsnog aangepaste tariefafspraken te maken. Zij kunnen daaraan uitvoering geven binnen de kaders van het gewijzigde maximumtarief in welk geval psychiaters desgewenst alsnog kunnen worden gecompenseerd voor naar opvatting van partijen te lage tarieven. Ook in de brief van 20 december 2024 heeft de NZa dit toegelicht.⁵
20. De NZa heeft aldus voorzien in een regeling die psychiaters en zorgverzekeraars de ruimte biedt om nieuwe tariefafspraken te maken. Het overeenkomen van een tariefhoogte binnen de maximale ruimte die de NZa stelt, is verder een privaatrechtelijke aangelegenheid.

Tussenconclusie

21. Dat ZGP's als gevolg van het bestreden besluit schade hebben geleden staat naar opvatting van de NZa geenszins vast. De NZa is evenwel van oordeel dat het bestreden besluit aan de psychiaters en zorgverzekeraars voldoende ruimte biedt om aanvullende afspraken te maken, zodat een schadeloosstelling door de NZa niet aan de orde is.

⁵ Brief NZa aan NVvP en ZN, d.d. 20 december 2024, met kenmerk 477247/1511668.

Proceskostenvergoeding

22. Tot slot heeft bezwaarde een beroep gedaan op artikel 7:15, tweede lid, van de Awb. Voorwaarde om in aanmerking te komen voor een proceskostenvergoeding is dat het bestreden besluit wordt herroepen wegens een aan de NZa te wijten onrechtmatigheid. In deze situatie is hiervan sprake. De oorspronkelijke tariefbeschikking is gewijzigd als gevolg van de uitspraak van het CBb. Voor het indienen van het bezwaarschrift krijgt de NVvP een proceskostenvergoeding van [VERTROUWELIJK].

CONCLUSIE

23. Gelet op het voorgaande oordeelt de NZa in bezwaar dat de onderhavige tariefbeschikking door de NZa terecht in lijn is gebracht met de uitspraak van het CBb, zodat zij het bestreden wijzigingsbesluit in stand laat. De NZa verklaart het bezwaar tegen het wijzigingsbesluit ongegrond.
24. Voor zover het bestreden besluit niet voldoende is gemotiveerd wordt dit gebrek in dit besluit op bezwaar hersteld met het voorgaande.
25. Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u binnen zes weken na verzending van dit besluit beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

Adres:

College van Beroep voor het bedrijfsleven
Postbus 20021
2500 EA 's-Gravenhage

Het beroep moet volgens artikel 6:5, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht schriftelijk en ondertekend worden ingediend en moet ten minste de volgende gegevens bevatten:

- naam en adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het beroep zich richt;
- de gronden (onderbouwing) van het beroep.

Indien beschikbaar moet een afschrift van dit besluit worden meegezonden.

Hoogachtend,
Nederlandse Zorgautoriteit,

De heer drs. J.W. van den Berg RC,
directeur Bedrijfsvoering en Bestuursondersteuning